

2016_2_17_Asiantuntija-ryhman kokous

Kutsuttuna: Viranomaistiedonkeruitten asiantuntijaryhmän jäsenet, Mika Tuononen Tilastokeskus, Outi Kivipelto OPH

Aika: 10.30-12.00

Paikka: <https://connect.funet.fi/virta> <https://webinar.nordu.net/VIRTA>

Nauhoitus: <https://webinar.nordu.net/p7nf8vuyv1e/>

Osallistujat: Jukka Haapamäki OKM, Kaisu Piironen OKM, Hannele Husa SeAMK, Heli Peltola LAMK, Jenni Kokko, JY, Jukka Kohtanen VY, Elisa Rantanen TTY, Maarit Tenhunen LY, Anna Loukkola TK, Mika Tuononen TK, Lauri Jokipii CSC, Fredrik Finnberg CSC, Raine Rapo CSC, Paula Merikko CSC (vain kokouksen alussa), Helena Majamäki CSC (pj)

Kokouksessa päätetyt asiat

- Keskustelumuistio asialistan jälkeen
1. Päätettiin ottaa VIRRASSA käyttöön tietomalliuudistuksen yhteydessä OKM:n ohjauksen alat
 2. Tarkemman ISCED-luokittelun käyttöönotto on jatkokehittämisen asia.
 3. OKM:ssä tehdään määpästaulukko ohjauksen aloista 6-numeroisiin koodeihin ja ISCEDiin. Taulukko viedään sivulle [Tietovarannon koodistot](#)
 4. OKM:lle jäi myöhemmin vastattavaksi, voiko korkeakoulu ilmoittaa opintosuorituksille sellaisia ohjauksen aloja, joista heille ei tule tutkintoja.
 5. Päätettiin viedä yhteyshenkilökokouksen asialistalle keskusteluun toimintapa tilanteissa, joissa opintosuoritukselle ei ole selkeästi löydettävissä ohjauksen alaa (esim. yliopiston yhteiset opinnot). Pohjaesityksenä se, että ei tuntematon-arvoa ei oteta käyttöön.

Asialista

1. VIRRAn tietomalliuudistus ja uuden koulutuslaluokittelun käyttöönotto - tilanne ja eteneminen
Taustaa ja keskustelun pohjaksi
- Korkeakoulujen ohjauksen ja tilastoinnin yhdenmukaistamiseksi sekä kansainvälisen vertailun helpottamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö korvaa ohjauksessa ja tilastoinnissa nykyisin käytössä olevat opetushallinnon 1995 ja 2002 luokitukset uudella kansainväliseen ISCED-luokitukseen pohjautuvalla luokituksella vuodesta 2016 lähtien. Pääsääntöisesti uudet ohjauksen alat tulevat koskemaan ensimmäisen kerran vuonna 2017 tehtäviä tilastovuotta 2016 koskevia tiedonkeruita. Uusi luokitus perustuu kansainväliseen ISCED-koulutuslaluokitukseen, joka on uudistettu koulutusasteen osalta vuonna 2011 ja koulutusalan osalta vuonna 2013.
- TK:ssa tehty tutkintoon johtavan koulutuksen ISCED-avain
- OKM:n ohjauksenlaluokittelua käytetään vain tiedonkeruissa, viestinnässä (korkeakoulut, [Opintopolku.fi](#) käytössä ISCED-pääkoulutusalat)?

OKM:n ohjauksen alat	
1	Kasvatusalat
2	Taiteet ja kulttuurialat
3	Humanistiset alat
4	Yhteiskunnalliset alat
5	Kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet
6	Luonnontieteet
7	Tietojenkäsittely ja tietoliikenne
8	Tekniikan alat
9	Maa- ja metsätalousalat
10	Lääketieteet
11	Terveys- ja hyvinvointialat
12	Palvelualat

[UNESCO:n pohjaluokitus](#)

[ISCED 2011 -luokittelu](#)

Koulutusala, taso 1 (kaksinumeroinen luokka)

Koulutusala, taso 2 (kolminumeroinen luokka)

Koulutusala, taso 3 (nelinumeroinen luokka)

Tilastokeskukselta saatu tieto, että käännökset (suomi, ruotsi) ovat valmistumassa.

Sovittu tietomalliuudistukseen liityn:

- Opetushallinnon 2002 ja 1995 korvaavan luokittelun käyttöönotosta VIRRAssa on sovittu, että uusi koodisto otetaan käyttöön vuoden 2016 tietojen osalta
- Selvyden vuoksi uusi koodisto otetaan käyttöön vasta vuoden 2015 suorien tiedonkeruiden jälkeen loppukeväällä, tällöin korkeakoulu voi alkaa tuoda VIRTAA tietoja uuden luokittelun mukaisesti.
- Yhteyshenkilökokouksessa on alustavasti sovittu, että kaikki korkeakoulut alkavat tuomaan vuoden 2016 tietoja uuden koodiston mukaisesti 1.8. alkaen
- Historiatietoja voi tuoda joko edelleen vanhoilla koodeilla tai sitten siirtä käyttämään niissäkin uusia koodeja. Yhden opiskeluoikeuden osalta voi kuitenkin tuoda vain yhtä tietoa.
- Tietomalliuudistus toteutetaan teknisesti siten, että kaikki koulutusalat (opintoala95, koulutuala2002 ja nyt käyttöön otettava) ovat yhdessä koodistossa, ja versioatruutilla valitaan se, mitä koodistoa käytetään
- Uuden käyttöönotettavan koodiston sisältöä ei ole vielä päätetty. Tämä on päätettävä pikaisesti, jotta korkeakoulut voivat edistää omia järjestelmämuutoksiaan tietomalliuudistukseen liittyen.

Kokouksessa läpikäytävät ja sovittavat asiat:

- OKM:n ohjauksen alojen ja ISCED2011 koulutusluokittelun yhteensovittaminen eri tiedontarvitsijoiden näkökulmasta
 - Tilastokeskus
 - OPH
 - OKM
 - VIRTAA hyödyntävät palvelu, esim. Emrex
- VIRRAssa käyttöön otettava luokittelu ja koodisto
- Mäppäystaulukkoon liittyvät kysymykset
- Ei-tutkintoon johtava koulutus
- Muut esille tulevat kysymykset

Keskustelumuistio

Yleiskeskustelu

- Haapamäki: Kaksi kommenttia: TK:n, OKM:n ja OPH:n pääjohtajatapaaminen tulossa keväällä ja asioina on 1) ISCED kv-luokitus ja sen soveltaminen 6-numeroisiin koulutuskoodeihin ja 2) aletaanko luokitusta soveltamaan Suomen koulutuksen luokittelussa siten, että se korvaa muut. Korkeakoulujen osalta on jo tehty päätös että OKM:n tilastoinnissa käytetään ohjauksen aloja soveltavaa ISCED-luokitusta. Valmistelussa ei ole noussut esille, etteikö ISCEDiä otettaisi käyttöön suomalaisessa koulutuksen luokittelussa. ISCED-luokitteluun liittyvä terminologia tulee tarkentaa, työryhmässä sovittu, että puhutaan taso 1, taso 2 ja taso 3. Ei käytetä väliluokkia ja koulutusala-termejä.
- Tuononen: Kannatan Jukan puheenvuoroa liittyen terminologiaan.
- Kohtanen: Tilastokeskuksen avainexcelissä yhä käytössä nuo väärät termit eli kannattaa muuttaa.
- Husa: Voisi lisätä vielä, että kaksi, kolmi- ja nelinumeroinen, selventäisi, mitä tasoa tarkoitetaan.
- Majamäki: Kysymys Tilastokeskuksen Tuonoselle, mikä on tilanne TK:n kv-tilastoinnin osalta, miten tarkalla tasolla olevaa tietoa tarvitaan?
- Tuononen: Meille on olennainen tilastokeskuksen koulutuskoodi, sitä kautta saadaan tietotarpeet hoidettua.
- Loukola: **TK:n laatimaa avainexceliä on päivitetty, tulossa TK:n sivuille <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/isced/001-2011/kuvaus.html>**

Ohjauksen alat vai tarkempi ISCED-luokittelu

- Jokipii: Nyt tehtävä ratkaisu on Virran tietosisällön osalta pitkällä tähtäimellä merkityksellinen.
- Kohtanen: Jos on tulevaisuudessa tarvetta mennä hienojakoisemmalle luokittelulle, niin teetää työtä korkeakouluille. Onko tarvetta näkyvissä TK:lla?
- Tuononen: Kunhan TK saa tiedon 6-numeroisella koodilla, niin tietotarve ISCEDin osalta täyttyy sillä.
- Loukkola: Tutkintoon johtamattoman koulutuksen osalta riittää kaksimerkinen taso, saa ohjauksen aloista.
- Kohtanen: Helpottaa hyvinkin paljon. Mitä luokittelua jatkossa käytetään Opintopolussa, tämä merkittävää myös.
- Rantanen: Tutkintokoulutuksen kannalta meitä palvelisi se, että saataisiin Virrasta kolminumeroisella tasolla ja Vipusesta tällä tasolla luokiteltua tietoa. Mutta tähänkö ei ole valmiutta?
- Majamäki: Tietomallityöpajassa asiasta keskusteltiin, ei kuitenkaan tiedossa kaikkien näkemystä. Jatkossa tarkka taso olisi hyvä.
- Loukkola: Jos korkeakoulu tarvitsee tarkemman ISCED-luokan, niin se on mahdollista avaimen kautta. Eli ei vaadi ISCED-luokan viemistä, kun 6-numeroinen koodi on tiedossa. Avaimen kautta on mahdollista viedä ISCED-luokat, ei tule myöskään poikkeamia silloin.
- Jokipii: Aivan, tutkintoon johtava ei ole ongelma. Mutta miten tulevaisuuden tiedonkeruut, tuleeko niissä tarvetta tarkemmalle tasolle, esim. KV-keruut, opintopistetiedonkeruu, muita?
- Haapamäki: Hyvä pitää tulevaisuus mielessä, mutta tulevaisuuden tiedonkeruissa painopiste on todennäköisesti tutkintoon johtavassa koulutuksessa ja se saadaan avaimen kautta käännettyä eri tarkoituksiin. Esim. EuroStat ei ole kiinnostunut tutkintoon johtamattomasta koulutuksesta. Onko Emrex-tyyppiset palvelut niitä, jossa opintosuoritustasolla tarvittaisiin tarkempaa luokittelua?
- Kohtanen: Tulevaisuudessa tarkemmasta luokittelusta voisi olla hyötyä opintosuoritusten osalta. Yliopistoissa opintosuoritus kytketään 6-numeroiseen koodiin vasta tutkinnon valmistuessa. Jos tieto viedään suoraan kolminumeroisella opintosuoritukselle, niin saadaan tarkka tieto.
- Haapamäki: **Kyse lienee nyt siitä, halutaanko VIRRA:n tietoa suoritusastolla liikuttaa tulevaisuudessa. Eli jatkohyödyntäminen on tässä nyt kysymyksenä.**
- Kohtanen: Näin tilanne varmasti on. Jatkokehityksenä voi olla askel siihen, että otetaan tarkempi luokittelutaso käyttöön. Nyt mentäisiin ohjauksen aloilla.
- Jokipii: Tietomalli sallii nyt sen, että luokituksia voi lisätä eli estettä siitä näkökulmasta.
- Majamäki: Kokonaiskäsitys kasassa. Miten tilanne edistyy Opintopolussa, onko tietoa?
- Haapamäki: Ei tarkempaa tietoa. Siellä kaksi puolta: tarjontatietojen esittely, nyt kahdenlaista luokittelua ja sitten haku- ja valintatietojen tilastointi; 6-numeroisen taso, josta saadaan ohjauksen alat ja ISCED. Tarjonnan puolesta ei ole tietoa. Vaihtoehtoja joko ohjauksen alat tai ISCED-pääluokat tai joku muu. **Pallo on OPH:lla. OKM:ssä asiasta vastaa Ilmari Hyvönen.**
- Majamäki: Tutkintoon johtavan koulutuksen osalta siis tietotarpeet saadaan 6-numeroisen koodin kautta. Mutta tutkintoon johtamaton? Olisiko siinäkin käytössä ohjauksen alat?
- Kokko: Pitää erottaa tutkinnot ja tutkintoon johtavat opiskeluoikeudet ja sitten jaksosuoritukset ja tutkintoon johtamattomat opiskeluoikeudet. Tutkintoon johtamattomille opiskeluoikeuksille riittää ohjauksen ala TK:lle., mutta raportoidaanko näitä kansainvälisesti?
- Jokipii: Onko ketään, jotka haluavat muut kuin ohjauksen alat?
- Majamäki: **Siis ohjauksen ala käyttöön myös tutkintoon johtamattomille opiskeluoikeuksille.**

- Kokko: Kuka tekee tässä päätöksen?
- Majamäki: Tietomalliudistuksen sisältö yleisellä tasolla on hyväksytty ohjausryhmässä ja esitelty KOTA-seminaarissa eli sinällään asia on hyväksytty. Nyt asiantuntijaryhmässä muutoksen sisältö on tarkennettu ohjauksen alojen osalta.
- Haapamäki: Juuri luen hallintamallia, joka toki on luonnos. Tässä kyseessä tapaus A, jossa tarve tulee viranomaistarpeesta. Tässä edetty niin, että ohjausryhmästä lähetetty valmisteluun viranomaistiedon asiantuntijaryhmään eli mandaatti tällä ryhmällä.
- **Majamäki: Asia tiedotetaan seuraavassa yhteyshenkilökokouksessa. Nyt siis päätetty koulutusluokittelun sisällöksi OKM:n ohjauksen alat.**

Muu keskustelu

- Kokko: Kaipaisin taulukon, jossa on ohjauksen ala määpättynä ISCEDiin ja 6-numeroisiin. Voiko tällaisen saada ja josta virheet korjattu?
- Haapamäki: Tutkintotaulukko, jossa sarakkeina 6-numeroinen ja siitä määppäys ohjauksen alaan, niin siihen haetaan ISCEDin kolme tasoa. **Voidaan tehdä ministeriössä, minne kannattaisi viedä esim. confluenceen?**
- Majamäki: Viedään sivulle tietovarannon koodistot.
- Jokipii: Saako viedä Opintopolun koodistopalveluun?
- Haapamäki: Kyllä.
- Kokko: Vielä kysyn, voidaanko ilmoittaa opintosuoritukselle sellaisia ohjauksen aloja, joilta meillä ei tule tutkintoja? Meillä esim. ympäristötieteen laitokselta voi olla opintojaksoja esim. maa- ja metsätalouseläälle tai liikuntalääketieteen osalta lääketieteelliseen
- Haapamäki: **Palaan vielä myöhemmin tähän Jennin esittämään kysymykseen.**

Opintosuoritus ja tuntematon arvo

- Kohtanen: Ohjauksen alojen luokitukseen ei ole tulossa tuntematon-arvoa. Mutta otetaanko mukaan opintopistetiedonkeruussa?
- Jokipii: Kun ei ole tuntematon arvoa, niin on puhuttu, että teknisesti ei ole pakko tuoda opintosuoritukselle koulutusala-arvoa, jolloin tieto on tuntematon. Jukka todennut, että tiedonkeruussa tuntematonta voi käyttää. Jos tietoa ei tuoda, niin on kai sama kuin tuntematon.
- Haapamäki: Lauri kuvasi tilanteen. Opintopistetiedonkeruussa ei ole aikaisemmin ollut tuntematon kategorialla, miksi pitäisi tulla nyt?
- Kokko: Meillä on esim. yliopiston yhteisiä, esim. kirjaston pitämät koulutukset, niin laitetaanko ohjauksen alaksi 1. sijaisen opiskeluoikeuden ala? Jos näin, niin tarvittaisiin kirjallinen ohje.
- Kohtanen: Aikaisemmin ei tosiaan ole tilastoitu.. Nyt siis kytkös koulutusvastuuseen katkeaa. On tilanteita, että koulutuksen tarjoajan perusteella eivoida päätellä alaa. Jos perusteena ensisijainen opiskeluoikeus, , niin on mahdollista päätellä Virrassa, miksi pitäisi tehdä korkeakoulun päässä?
- Haapamäki: Taustaksi se, että perinteisesti on vierastettu tuntematon arvoa. On vertailtu eri koulutusaloja ja yhdistetty tietoja, niin ei olla haluttu kaatoluokkaa tuntematon, koska se muodostuu eri tavalla eri paikoissa. Jos pystyttäisiin määrittämään selaiset opintopisteytyypit, jotka ovat tuntemattomia, niin voisi olla silloin mahdollinen. Toinen olisi se, että tieto pääteltäisiin opiskelijan tutkinto-oikeuden kautta. On kyseessä yhteiseen käyttöön tuleva tietaines, jonka pitäisi olla yhtenäinen.
- Kokko: Joko tuodaan tyhjänä/tuntemattomana tai sitten Virran päässä päätellään tai korkeakoulu päättelee. Olisi parempoi, että kk tuo tyhjänä ja Virrassa tulkitaan.
- Jokipii: Sitten aidosti puuttuvat eivät enää jää kiinni puutetarkistuksessa.
- Haapamäki: Puhutaan kahdesta asiasta: otetaanko tuntematon arvona käyttöön vai siirretäänkö muulle ohjauksen alalle. Ja toinen, missä päättely tehdään korkeakoulussa vai Virrassa? Tähän saakka linja on ollut selkeä eli ei ole tuntemattomia. Nyt tilanne on uusi. Voidaan tehdä niin, että määritellään tuntematon luokka tai sitten päätellään opintojakson sisällöstä tai opiskeluoikeudesta.
- Tenhunen: Meillä tehty päätös itse, päätelty aika pitkälle sen mukaan, mistä tiedekunnasta eniten opiskelijoita Korkeakoulun itse pitää tehdä päätös.
- Kokko: Jos korkeakoulu tekee päätöksen, niin sitten pitää olla ohje ministeriöltä.
- Kohtanen: Aika iso keskustelu. Jos tulee tuntematon, niin sitten pitäisi olla tietoa mihin kaikkiin tiedonkeruuihin tulee mukaan, vaikuttaa asiaan.
- Kohtanen: Vaikea päätellä opintojakson sisällöstä, opinto-oikeuden mukaan tehtävä päätelmä on varmempi.
- Husa: Meillä vain jos toteutuksella ei pystytä päättämään, niin sitten otetaan tutkinto-opiskeluoikeuden perusteella . Mutta yleensä toteutuksella pystytään päättämään.
- Haapamäki: Jos jatketaan nykykäytäntöä, mniin sitten käännetään tällaiset suoritukset ohjauksen alalle.
- Majamäki: Kokousaika on ylitetty. Jatketaan keskustelua seuraavassa yhteyshenkilökokouksessa, pohjaesityksenä OKM:n puolelta, että ei käytetä tuntematon arvoa vaan määritellään ohjauksen ala. Olisi tärkeää olla yhtenäinen käytäntö amk- ja yo-puolella. Periaatteet olisivat tiedonkeruukäsikirjoissa.